

การจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้อง
ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5
พ.ศ. 2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข*
KNOWLEDGE MANAGEMENT OF THE BORDER PATROL POLICE
SCHOOL IN ACCORDANCE WITH THE CHILD AND YOUTH
DEVELOPMENT PLAN IN THE WILDERNESS ACCORDING TO HER
ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN SIAM
BOROMRAJAKUMARI NO.5 2017 – 2026 TO PROMOTED WELL BEING

ปณรัตน์ พิพิธกุล

Phunarat Phiphithkul

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Rajabhat Udonthani University, Thailand

E - mail: phunarat007@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูใหญ่ 8 นาย และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 24 นาย/คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล และการสนทนากลุ่ม โดยกรอบการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปันความรู้ และขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้ และการใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความรู้ ดำเนินงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID - 2019) ครู และนักเรียนต้องปรับตัว ทำงานด้วยความรู้ ขับเคลื่อน สถานศึกษา ชุมชนด้วยกระบวนการให้ความรู้ มีบรรยากาศของการเรียนรู้

* Received 29 November 2021; Revised 28 December 2021; Accepted 21 January 2022

สิ่งใหม่ๆ ผู้ปกครองไว้วางใจเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา 2) การแสวงหาความรู้ ดำเนินกิจกรรม ห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือสารานุกรม หนังสือเรื่องสั้น โครงการฝึกอบรมอาชีพแก่นักเรียน ช่างซ่อมรถจักรยาน ช่างตัดผม 3) การแบ่งปันความรู้ ดำเนินการฝึกอาชีพให้นักเรียน ในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมสหกรณ์ และสร้างลักษณะนิสัย และ 4) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาครูด้วยการอบรมเสริมความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางร่างกายและจิตใจเมื่อมีความรู้ สามารถสร้างอาชีพได้หลากหลายจากพื้นฐานความรู้ ช่วยสร้างให้เป็นชุมชนสงบมีสุข

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน, เสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข

Abstract

The objectives of this research article were to the knowledge management process of the Border Patrol Police School in accordance with the Child and Youth Development Plan in the Desert of the Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Siam Boromrajakumari to promoted well-being. Key Informants are eight Head teacher and 24 teachers of the Border Patrol Police School out of 8 schools, conducting a quality research process to all Border Patrol Police schools. The research tools were in-depth interview survey and focus group, research framework, the knowledge management process used in the research from the analysis of the knowledge management process Step 1, Knowledge Creation, Step 2, Knowledge Acquisition, Step 3, Knowledge Sharing, and Step 4, Knowledge Transfer and Utilization The results of the research were as follows: 1) Knowledge Creation: Under the situation of the epidemic of new coronavirus 2019 (COVID-19) teachers and students have to adapt and create new knowledge with social Well-Being. The community through the Educated Process of Physical Well-Being has always had an atmosphere of learning new things with community Well-Being. Parents trust and believe in educational management of the teachers of the Royal Thai Police Teacher. 2) Knowledge Acquisition: Implementing library activities to encourage students to read encyclopedias. Short story book, reading book and vocational educational for students in bicycle mechanic career group and barber group. 3) Knowledge Sharing: Occupational training for students in the school to have basic vocational

skills. Cooperative promotion Promote knowledge and cooperative skills and create character traits consistent with the ideology for students and 4) Knowledge Transfer and Utilization Activities to develop students' learning outcomes. The Border Patrol Police School has developed teachers through training to enhance knowledge with relevant departments such as Udon Thani Rajabhat University. Able to create a variety of careers based on knowledge and helping to build a peaceful community.

Keywords: Knowledge management, Border Patrol Police schools, Child and Youth Development Plan, School promoted well-being

บทนำ

การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Education) สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการศึกษาก่อนประถมศึกษา โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐหรือของเอกชน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบันระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) รวมถึงหน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดาร เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษามี “ครู” ซึ่งเป็นบุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย วิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะมี “ครู ตชด.” ซึ่งเป็นตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนหลัก

การจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นตำรวจหน่วยหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่การปฏิบัติหน้าที่มีความแตกต่างกับตำรวจหน่วยอื่น คือ ต้องตระเวน ตรวจพื้นที่ตามแนวชายแดน จึงมีหน้าที่เสมือนรั้วของชาติ

และเป็นแนวป้องกันด่านแรกในการปกป้องอธิปไตยของชาติไทย ทำให้ได้พบเห็นประชาชนผู้เดือดร้อนเกี่ยวกับการครองชีพและโรคภัยไข้เจ็บจำนวนมาก จึงได้ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะสามารถช่วยได้ เช่น แจกอาหาร เสื้อผ้า ให้การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย แนะนำการประกอบอาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้พบเห็นหมู่บ้านต่าง ๆ มีเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบด้านการศึกษามิสามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าเขาทุรกันดาร และบางพื้นที่มีสถานการณ์ก่อการร้ายของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ดังนั้นในปี พ.ศ.2498 จึงได้คิดที่จะจัดตั้งโรงเรียนขึ้น สอนหนังสือให้แก่ชาวเขาเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้รู้ภาษาไทยจะได้ติดต่อทำความเข้าใจกันได้สะดวก และเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการในการพัฒนาความเป็นอยู่ตลอดจนทำให้เกิดความมั่นคงในด้านการปกครอง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2499 ที่หมู่บ้านดอนมทาวัว อำเภอยะเขิงของ จังหวัดเชียงราย เปิดทำการสอนเมื่อ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2499 ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ่ารุงที่ 1” การจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือในระยะเริ่มแรกไม่มีงบประมาณสนับสนุน ครูต้องใช้ตำรวจตระเวนชายแดน นักเรียนเป็นเด็กยากจน ไม่มีเงินที่จะจัดซื้อหนังสือ สมุด ดินสอ ฯลฯ เด็กเหล่านั้นจึงได้รับแจกหนังสือและอุปกรณ์การเรียนจากผู้มีจิตเมตตาบริจาคผ่านตำรวจตระเวน นับจาก พ.ศ.2506 เป็นต้นมา การดำเนินการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์แก่ตำรวจตระเวนชายแดน สำหรับจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือ คือ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์และโรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2507 สมเด็จพระราชชนนีศรีสวาล พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้พระราชทานการสนับสนุนและทรงอุปถัมภ์การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอย่างกว้างขวาง โดยได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินที่มีผู้บริจาคถวายโดยเสด็จพระราชกุศล นำไปจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และจะเสด็จฯ ไปทรงเปิดโรงเรียนด้วยพระองค์เองทุกแห่ง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน ตลอดจนคณะบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออีกส่วนหนึ่งกิจการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้เจริญก้าวหน้าเรื่อยมา เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร และด้อยโอกาสทางการศึกษาได้รับโอกาสเช่นเดียวกับเด็กนักเรียนในเขตเมืองหรือเขตชนบท กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้พัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงานใหม่สำหรับการให้การศึกษาเด็กและเยาวชนตามแนวชายแดนและถิ่นทุรกันดาร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดโอกาสของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ไกลคมนาคมหรือเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคงให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

เสมอภาค และมีคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฯ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และในช่วงเวลานั้นเอง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานคำแนะนำว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรกำหนดปรัชญาให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอย่างแท้จริง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงกำหนดปรัชญาของโรงเรียนขึ้นว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” ซึ่งสะท้อนบทบาทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สำคัญ 3 ประการ คือ บทบาทการเป็นสถานศึกษา บทบาทการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และบทบาทการเป็นหน่วยรักษาความมั่นคงปลอดภัยและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

จากบทบาทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สำคัญ 3 ประการ คือ บทบาทการเป็นสถานศึกษา บทบาทการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และบทบาทการเป็นหน่วยรักษาความมั่นคงปลอดภัย และรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน นอกจากครู ตชด. จะต้องทำหน้าที่สอนหนังสือ ครู ตชด. ยังมีหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน และคุณภาพชีวิตคนในชุมชน มีความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิต การพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงมีแผนงานดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2569

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ดาเวนพอร์ท และพรูแซค (Davenport, T.H., & Prusak L., 1998) ให้คำจำกัดความว่าเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหา คัดเลือก และเผยแพร่ สารสนเทศเพื่อพัฒนาความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้ได้มุมมองที่กว้างขวางมากขึ้น กรอบการวิจัยกระบวนการจัดการความรู้ที่ใช้ในการวิจัยได้จากการวิเคราะห์กระบวนการจัดการ ความรู้ (Knowledge Management Process) ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) และขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization) ที่ครอบคลุมความรู้โดยนัย (Tacit หรือ Implicit Knowledge) ความรู้เฉพาะตัวที่เกิดจากประสบการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม สติปัญญา ความชำนาญ ทักษะ ประสบการณ์ของบุคคล เช่น ปราชญ์ท้องถิ่น วิทยากร เป็นต้น เป็นองค์รวมของความรู้ของบุคคลเป็นความรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการใช้ความรู้ของแต่ละคน ความรู้ที่ปรากฏ (Explicit Knowledge) ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลในรูปแบบการบันทึก เช่น บทความ หนังสือ รายงานการวิจัย คู่มือ ตำรา เอกสาร รายงาน ประจำปี สื่อสื่อดิจิทัล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรู้บนระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ E-book/E-journal เป็นต้น ความรู้ที่ปรากฏทั้งอยู่ในรูปแบบภาษาพูด เช่น Ted Talk เทปบันทึกการสัมมนาวิชาการ การสัมมนาออนไลน์ สารคดีบนช่องเคเบิลถ่ายทอดสด เป็นต้น

หรือภาษาเขียนเพื่อบันทึกความรู้ทำให้คนเข้าใจได้กว้างขวาง และสะดวกยิ่งขึ้น ความรู้ที่มีการสะสมมานานเป็นความรู้ที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการตรวจสอบ อย่างเป็นระบบทั้งความรู้ที่มีเป้าหมาย (Object-Based) และความรู้ที่เป็นกฎเกณฑ์ (Rule-Based) สอดคล้องกับสภาวะความอยู่ดีมีสุข (Well - Being) ของทอม ราธ และจิม ฮาร์เทอร์ (Tom Rath, Jim Harter, 2010) 1) ความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพ (Career Well-Being) 2) ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม (Social Well - Being) 3) ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well - Being) 4) ความเป็นอยู่ที่ดีทางกายภาพ (Physical Well - Being) 5) ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน (Community Well Being) จากความสำคัญเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนเสริมสร้างสภาวะความอยู่ดีมีสุข (Border Patrol Police School To Promoted Well - Being) ให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้องตามแผนพัฒนา เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสภาวะความอยู่ดีมีสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้องตามแผนพัฒนา เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) มีสาระสำคัญ (พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) และ (Nonaka kujiro and Takeuchi,Hiroataka, 2000) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing)

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

ประชากร

กระบวนการคัดกรองกลุ่มประชากรกำหนด คือ ครูใหญ่ 8 คน ครู ตชด. ครูอัตราจ้าง ครูโรงเรียนคู่พัฒนา และครูอาสาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 24 คน จากทั้งหมด 8 โรงเรียน ดำเนินการด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ลงพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกแห่ง ทั้งหมด 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนตำรวจตระเวน

ชายแดนบ้านนาแวง หมู่ที่ 8 ตำบลนาสวรรค์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 2) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยดอไม้ ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 3) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปรษณีย์ไทยบ้านห้วยหมากหล้า ตำบลหมานางาม อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี 4) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาขมิ้น หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี 5) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไทยเสรี ตำบลเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 6) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้ หมู่ที่ 7 ตำบลโป่งเปือย อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 7) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเมืองทอง หมู่ที่ 11 ตำบลโนนทอง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี และ 8) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านเทพภูเงิน หมู่ที่ 7 ตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่ทำความเข้าใจในการเก็บข้อมูลใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 8 แห่ง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย กับครูใหญ่ ครู ตชด. ครูอัตราจ้าง ครูโรงเรียนคู่พัฒนา และครูอาสาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการดำเนินการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสำคัญที่ได้จากแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล และการสนทนากลุ่มมาใช้ในการกระบวนการวิเคราะห์ โดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร โดยวิธีการวิเคราะห์ตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยพิจารณากระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข เพื่อให้ได้ข้อค้นพบจากกระบวนการวิจัยด้วยวิธีดังกล่าว อันนำไปสู่การอภิปรายผลและสรุปเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการดำเนินงานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วย แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งหมด 8 โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแวง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยดอไม้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปรษณีย์ไทยบ้านห้วยหมากหล้า โรงเรียนตำรวจ

ตระเวนชายแดนบ้านนาชมภู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไทยเสรี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเมืองทอง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเทพภูเงิน มีกระบวนการจัดการ ความรู้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) เหมือนกัน โดยปฏิบัติงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข ด้วยการจัดการเรียน การสอน การเสริมทักษะให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการเตรียมพร้อม สร้างความรู้ให้กับครู ตชด. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และการส่งเสริม คุณภาพการศึกษาพัฒนาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

การสร้างความรู้ใหม่ (New Knowledge Creation) ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิดสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID - 19) ครู ตชด. และนักเรียน มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อสถานการณ์ และจำเป็นต้องมีดำเนินการตามข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา 9 แห่ง พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 17) ตามมาตรการสำคัญ 3 ประเด็น คือ การยกระดับการบังคับใช้มาตรการป้องกันโรค ให้มีการปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วย การ รักษา ระยะห่าง สวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ การตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย และการติดตั้งแอปพลิเคชันที่กำหนด ตลอดจนยอมรับการกักกันตามระยะเวลาที่กำหนดหากอยู่ในข่ายต้องรับการกักกัน การสนับสนุนให้ใช้ แอปพลิเคชัน “หมอชนะ” ควบคู่กับแอปพลิเคชันเดิมคือ “ไทยชนะ” เพื่อประโยชน์ของการสืบสวนโรค สามารถติดตามไทม์ไลน์ของบุคลากรหากมีความไม่ปกติด้านสุขภาพเกิดขึ้น ในวันที่นักเรียนมาโรงเรียน ครู ตชด.ต้องทำหน้าที่ดูแลและปรับเปลี่ยนบทบาทผู้ป้องกัน นักเรียนต้องปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และการปฏิบัติ ตัวตามวิถีใหม่ (New Normal) อาทิ การสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา การล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ อยู่เสมอ การรับประทานอาหารกลางวันโดยไม่คุยกัน การบังคับใช้มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม การ ปรับปรุงห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเท และที่นั่งของนักเรียนห่างกัน 1 เมตร

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด - 19 ครู ตชด. ปรับบทบาทการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ เมื่อนักเรียนไม่สามารถมาเรียนหนังสือที่โรงเรียนได้ การสร้างความรู้ใหม่ของครู ตชด. ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ ครู ตชด.พัฒนาใบงาน มอบหมายใบงานให้นักเรียนทำที่บ้าน ซึ่งจะต้องมีความเหมาะสมกับระดับชั้น ทำงานอย่างบูรณาการทำความเข้าใจกับ ผู้ปกครองและชุมชน ครู ตชด.ลงพื้นที่หมู่บ้านเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน ครู ตชด.จัดกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีบ้านอยู่ ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน 5 - 6 คน มาสอนหนังสือที่บ้าน และการใช้สื่อ 60 พรรษา เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้สอนเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับ

นักเรียน นอกจากนี้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังมีความร่วมมือเข้าร่วมโครงการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อบรมการทำสื่อการสอน การดูแลแปลงเกษตร การสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น เพื่อนำความรู้พัฒนาการสอนให้นักเรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ดีขึ้น สอดคล้องกับสุขภาวะความอยู่ดีมีสุขความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพ (Career Well - Being) ทำงานด้วยความรู้ ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม (Social Well - Being) ขับเคลื่อนสถานศึกษา ชุมชนด้วยกระบวนการให้ ความรู้ (Educated) ความเป็นอยู่ที่ดีทางกายภาพ (Physical Well-Being) มีบรรยากาศของการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน (Community Well - Being) ผู้ปกครองไว้วางใจเชื่อมั่นในการ ทำงานสอนของครู ตชด. ที่ดูแลให้การศึกษากับบุตรหลาน

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

การดำเนินงานเรือนพยาบาลของ รร.ตชด. ทั้ง 8 โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ประจำตำบล (รพ.สต.) และสาธารณสุขจังหวัดเข้ามาให้ความรู้การดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับอาการที่ไม่ร้ายแรง และให้ความรู้การจัดระเบียบการจัดวางการใช้อุปกรณ์ในห้องพยาบาล

การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือสารานุกรม หนังสือเรื่องสั้น หนังสืออ่าน นอกเวลา หนังสือสร้างเสริมความรู้ มีทีมงานเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เข้ามาช่วยจัดระบบหนังสือในห้องสมุดให้เป็นหมวดหมู่ รวมถึงอบรมให้ความรู้ครู ตชด. และนักเรียนสำหรับพัฒนาเป็น เจ้าหน้าที่บรรณรักษ์ประจำห้องสมุด ให้มีความรู้การยืมคืนหนังสือ การจัดเก็บหนังสือเข้าชั้น การตรวจสอบ จำนวนหนังสือในห้องสมุด การตรวจนับสถิติการเข้ามาใช้ห้องสมุด

โครงการฝึกอบรมอาชีพแก่นักเรียน กลุ่มอาชีพช่างซ่อมรถจักรยาน กลุ่มอาชีพช่างตัดผม มีวิทยากร จากวิทยาลัยการอาชีพเซกา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเซกา เข้ามาให้ความรู้ นักเรียนสามารถซ่อมจักรยาน และตัดผมให้กัน และสามารถหารายได้จากการรับจ้างตัดผมให้คนในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ที่ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า วิธีการดูแลต้นไม้ จาก สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี) กรมป่าไม้ นักเรียนสามารถนำเมล็ดพันธุ์ และต้นกล้าไปปลูกที่บ้าน หรือปลูกที่นาที่สวน หรือนำไปให้ผู้ปกครองปลูกไม้เพื่อสร้างรายได้

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสกลนคร จัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้เลื้อยให้ผล และกระบวนการเพาะเห็ดนางฟ้า วิธีการทำก้อนเห็ด การดูแลโรงเพาะเห็ด การเก็บเกี่ยวให้กับครู ตชด. และ นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมอบหมายให้นักเรียนดูแลพืชพันธุ์และดูแลกุสุมหลังเลิกเรียน เพื่อ ปลูกฝังความรู้และทักษะการผลิตปศุสัตว์ เช่น กบ ไก่ เป็ด หมู ไก่วง เป็นต้น พืชผัก เพื่อให้นักเรียนมีทักษะ ทางเกษตรกรรมสามารถนำไปประกอบอาชีพที่สร้างมูลค่า หรือต่อยอดพัฒนาอาชีพได้ สอดคล้องกับสุขภาวะความอยู่ดี

มีสุข ความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพ (Career Well - Being) อาชีพที่มี พื้นฐานทางการเกษตร ความรู้จากการทำบัญชีสหกรณ์ การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การขายสินค้า การ ประกอบอาชีพ สุจริตที่เลี้ยงตัวได้ ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม (Social Well - Being) เมื่อคนในชุมชนมี เศรษฐกิจ ที่ดีมีความรู้ในการดำเนินชีวิต ปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดย่อมลดน้อยลง ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well - Being) มีอาชีพสร้างรายได้ ความเป็นอยู่ที่ดีทาง กายภาพ (Physical Well - Being) มีความ มั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน (Community Well - Being) เมื่อคนใน ชุมชนมีอาชีพ มีรายได้ มีการศึกษา สังคมย่อมอยู่กันด้วยความอยู่ดีมีสุขของสังคม

ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 8 แห่ง มีกระบวนการจัดการความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปัน ความรู้ (Knowledge Sharing) เหมือนกัน โดยปฏิบัติงานโรงเรียนตำรวจตระเวน ชายแดนตามแผนพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความ อยู่ดีมีสุข ด้วยกระบวนการผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็น ศูนย์บริการความรู้ สามารถ ถ่ายทอด ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา หรือองค์กร อื่น ๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของ แต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อขยายการพัฒนาจาก โรงเรียนสู่ชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการ พัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการ พัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

การฝึกอาชีพให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ให้เยาวชนที่ จบการศึกษา จากโรงเรียนมีวิชาชีพติดตัวและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ กิจกรรมสำคัญ ฝึกทักษะและความรู้ด้าน วิชาชีพให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน ส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนใน ท้องถิ่น ส่งเสริมความร่วมมือจาก ภาคเอกชน ดำเนินงานฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การทำเกษตร ปลอดภัย การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

การส่งเสริมสหกรณ์ ส่งเสริมความรู้ และทักษะด้านสหกรณ์ และสร้างลักษณะนิสัยที่ สอดคล้องกับ อุดมการณ์สหกรณ์ให้แก่เด็กนักเรียน กิจกรรมสำคัญจัดการเรียนการสอนวิชา สหกรณ์จัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ ภาคปฏิบัติ เช่น กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์และ กิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการฝึกทักษะของ นักเรียนในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ตามความ พร้อมของแต่ละโรงเรียน จัดให้มีการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับสหกรณ์ตัวอย่าง สนับสนุนโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เรียนรู้ ระบบการทำบัญชี รายรับรายจ่าย มีความเข้าใจและสร้างนิสัยรักการออมเน้นให้นักเรียนทำบัญชีการเกษตร

สอดคล้องกับสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข ความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพ (Career Well - Being) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในอาชีพเป็นผู้แบ่งปันความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่เกิดจากการทำงาน ย่อมเกิดความรู้สึกใกล้ชิด ไว้วางใจพึ่งพากันได้ในชุมชน ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม (Social Well - Being) เกิดสังคมสงบสุขแบ่งปัน มากกว่าสิ่งของแต่ละคนเป็นความรู้ที่ไม่สูญหาย ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well - Being) บุคคลเมื่อ ได้รับการแบ่งปันทางความรู้ ผู้นั้นอาจนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดการทำงานหรือปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ตัวเอง ความเป็นอยู่ที่ดีทางกายภาพ (Physical Well - Being) มีความใกล้ชิดไว้วางใจซึ่งกันและกัน และความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน (Community Well - Being) เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้แบ่งปันความรู้ให้แกกัน อาทิ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะโกเลี้ยงไก่ดำเพื่อประกอบอาหารกลางวัน และขาย เพื่อสร้างรายได้ เมื่อมีลูกไก่ดำจะมอบหมายให้นักเรียนดูแลการให้อาหาร สอนกระบวนการดูแลไก่ดำตั้งแต่ เป็นลูกเจี๊ยบจนเติบโตเต็มวัย ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาเรียนรู้จากโรงเรียนอันเป็นแหล่งการเรียนรู้การ ปลูกสร้างอาชีพเลี้ยงไก่ดำให้กับชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

ร.ร.ตชด.ทั้ง 8 แห่ง ดำเนินงานกิจกรรมการส่งเสริมสหกรณ์ กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าให้นักเรียนได้ เรียนรู้หลักการสหกรณ์ เข้าใจขั้นตอน ตลอดจนวิธีการเกี่ยวกับสหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ ลงพื้นที่ ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนในโรงเรียนบ้านคำชมภูและบ้านไทยเสรี ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 นักวิชาการสหกรณ์ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบึงกาฬ เข้าแนะนำส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ นักเรียนในโรงเรียน ส่งเสริมความรู้ด้านอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ แนะนำการบันทึกรายงานการ ประชุม การจดบันทึกบัญชีให้เป็นปัจจุบัน จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี การเลือกตั้งคณะกรรมการสหกรณ์นักเรียน รวมทั้งการนำผลผลิตทางการเกษตรของนักเรียนผ่านระบบบัญชีสหกรณ์นักเรียน เพื่อ เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และมีความเข้าใจในระบบสหกรณ์ สามารถนำไปปรับใช้และเป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิตในสังคมได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถทำบัญชีรายรับรายจ่ายและรู้จักวางแผนการใช้ จ่ายในครัวเรือน เมื่อนักเรียนมีความรู้เรื่องการทำบัญชี นักเรียนเป็นผู้ส่งต่อความรู้ให้กับผู้ปกครองในการจัดทำ บัญชีรายรับรายจ่ายในครัวเรือน

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้พัฒนา ครูด้วยการอบรมเสริมความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อบรมการทำสื่อการสอน การเขียนแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การอ่านออกเขียนได้ในวิชาภาษาไทย เป็นต้น เมื่อคุณครูได้รับการถ่ายทอดความรู้จากการฝึกอบรม ครู ตชด.จัดสื่อการสอนเพิ่มเติม ทำให้นักเรียน สนใจเพิ่มขึ้น เช่น การใช้สื่อการสอนภาษาไทย การใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติ

จริงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสะกดคำบอกความหมายและสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ด้วย กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาการของครู ตชด. จัดทำสื่อการ
เรียนรู้ จัดสอนเสริม ทำให้ผลสอบ NT ของ หลายโรงเรียนสูงกว่าระดับเฉลี่ยประเทศ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานจังหวัดสกลนคร ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนพันธุ์พืช
พันธุ์สัตว์ให้ โรงเรียนให้มีเพียงพอต่อการประกอบอาหารกลางวัน เพื่อปลูกฝังให้เด็กรู้จักการ
ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะการทำเกษตรปลอดสารพิษ และนำ
ความรู้ไปใช้ประโยชน์ขยายผลสู่ผู้ปกครองและชุมชนได้ เช่น การปลูกพืชไร้สารพิษ การใช้
เกษตรอินทรีย์ การใช้น้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น สาธิตการปลูกพืชที่เหมาะสมกับฤดูกาล การ
ดูแล ให้ความรู้ศัตรูพืชแต่ละชนิด ให้ความรู้ปุ๋ยสัตว์ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไก่ไข่ การ เลี้ยงเป็ด
ให้นักเรียนสามารถไปเลี้ยงที่บ้าน และโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับชุมชน

สอดคล้องกับสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข ความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพ (Career Well - Being) การรับ
ความรู้ โดยตรงแล้วปรับความรู้ที่เข้ากับการปฏิบัติของตนเองนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
ความเป็นอยู่ที่ดีของ สังคม (Social Well - Being) เป็นสังคมที่มีบรรยากาศของการเรียนรู้
การแบ่งปันความรู้ การถ่ายทอดความรู้ ให้กับบุคคลนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงดู
ตนเองและครอบครัวได้ ความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน (Financial Well-Being) มีอาชีพที่สร้าง
รายได้และสร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวเองและครอบครัว ความเป็นอยู่ที่ดีทางกายภาพ
(Physical Well - Being) มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจเมื่อมีความรู้ สามารถ
สร้างอาชีพได้หลากหลายจากพื้นฐานความรู้ เช่น การเกษตรปลอดสารพิษ การบัญชี เป็นต้น
ช่วยลด ความวิตกกังวลว่าจะไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน
(Community Well Being) ชุมชนที่ประกอบด้วยผู้คนที่มีความรู้ มีรายได้ ความมั่นคงปลอดภัย
ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาที่จะเกิด ในชุมชนย่อมเบาบางหรือไม่มีอาชญากรรมร้ายแรงช่วยส
นับสนุนให้เป็นชุมชนสงบมีสุข

การสร้างความรู้ที่ผู้วิจัยนำเสนอว่า ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โค
โรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID - 19) ที่ครู ตชด. และนักเรียน มีความจำเป็นเร่งด่วนที่
จะต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อสถานการณ์ตามตามข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา 9
แห่ง พระราชฯ กำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 17)
ตามมาตรการสำคัญ 3 ประเด็น คือ การยกระดับการบังคับใช้มาตรการป้องกันโรค ให้มีการ
ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วย การ รักษาระยะห่าง สวมหน้ากากอนามัย
การล้างมือ การตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย และการติดตั้งแอปพลิเคชันที่กำหนด ตลอดจน
ยอมรับการกักกันตามระยะเวลาที่กำหนดหากอยู่ในข่ายต้องรับการกักกัน การสนับสนุนให้ใช้
แอปพลิเคชัน “หมอชนะ” ควบคู่กับแอปพลิเคชันเดิมคือ “ไทยชนะ” เพื่อประโยชน์ของการ
สืบสวนโรค รวมถึงการสร้างความรู้ใหม่ของครู ตชด. ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ได้เพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ ครู ตชด.พัฒนาใบงาน มอบหมายใบ งานให้นักเรียนทำที่บ้าน

ซึ่งจะต้องมีความเหมาะสมกับระดับชั้น ทำงานอย่างบูรณาการทำความเข้าใจกับ ผู้ปกครอง และชุมชน ครู ตชด.ลงพื้นที่หมู่บ้านเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน ครู ตชด.จัดกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีบ้าน อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน 5-6 คน มาสอนหนังสือที่บ้าน และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยัง มีความร่วมมือเข้าร่วมโครงการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงาน ภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อบรมการทำสื่อการสอน การดูแลแปลงเกษตร การสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น เพื่อนำความรู้พัฒนาการสอนให้นักเรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ดี ขึ้นนั้น ยังไม่ใช้การสร้างความรู้ แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐบาลและสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงควรนำเสนอ กระบวนการสร้างความรู้ของ รร.ตชด. ให้กับนักเรียนจึงจะทำให้เห็นภาพชัด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 8 แห่งมีแนวทางและผลการ ดำเนินงานที่สอดคล้องตามแผนฯ เหมือนกัน ในขณะที่ทุกโรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ ที่โดดเด่น ต่างกันสามารถพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ที่แลกเปลี่ยนความรู้ หรือศึกษาดู งาน ระหว่างกันของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หรือสามารถพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้ ระหว่างหน่วยงาน การศึกษาสังกัดอื่น พัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO)

กระบวนการจัดการความรู้ที่ใช้ในการวิจัยได้จากการวิเคราะห์กระบวนการจัดการ ความรู้ (Knowledge Management Process) ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร วัตถุประสงค์ของการพัฒนา ตลอดจนสาระสำคัญของแผนให้กับผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในทุกภาคส่วน ในทุกระดับเพื่อให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกัน สามารถร่วมกันขับเคลื่อน การพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี, 2560) การจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาเป็นรายปีให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาที่แท้จริงของ สถานศึกษา โดยนำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 มากำกับทิศทางการ พัฒนา และให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาด้วย แผนปฏิบัติการของ สถานศึกษาจะได้นำไปใช้ในการประสานและการจัดทำแผนสนับสนุนของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ สนับสนุนได้ตรงความต้องการของสถานศึกษา ขจัดความซ้ำซ้อนเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

ขั้นตอน ที่ 2 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกกระดับ เพื่อเพิ่มพูน ความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ทั้งในรูปของการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ การฝึกอบรมระยะยาว การฝึกอบรมระยะสั้น การศึกษาดูงาน การร่วมประชุมวิชาการ สนับสนุนการเตรียม บุคลากรให้พร้อมในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้ง ภายในประเทศและประเทศอื่น ๆ ที่ขอพระราชทานความช่วยเหลือ (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

ขั้นตอนที่ 3 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) การปรับปรุงและพัฒนาาระบบติดตามและประเมินผล พัฒนาตัวชี้วัดและเครื่องมือวัดที่เหมาะสม พัฒนาระบบสารสนเทศโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสำหรับนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ สามารถติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จัดทำสรุปผล การดำเนินงานประจำปี และเผยแพร่ผลการประเมินให้กับทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิษย์เก่ามาช่วยเหลือ สนับสนุนกิจการของโรงเรียน หรือช่วยเหลือรุ่น น้อง ๆ เพื่อให้มีโอกาสดีต่อไป โดยอาจจะมาเป็นบุคคล หรือรวมกันเป็นกลุ่ม และสร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสาร กันและกัน (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

และขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทำงาน วิจัยและพัฒนาจากงานประจำ และครูในสถานศึกษาดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน โดยมีการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

กระบวนการจัดการความรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนนั้นมีความแตกต่างจากงานวิจัยของศิริรัตน์ เพชรแอน และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2558) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) มีบริบทเป็นโรงเรียนอนุบาล - ประถมศึกษา มีผลการศึกษา คือการจัดลำดับการปฏิบัติตามหัวข้อ การจัดการความรู้ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ด้านการเข้าถึงความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้ การจัดการความรู้ด้านการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ด้านการ ประมวลและกลั่นกรองความรู้ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยต่อ งานวิจัยนี้เห็นว่า หลายขั้นตอนมีความซ้ำซ้อน และเมื่อมีกระบวนการจัดการความรู้หลาย ขั้นตอนจะส่งผลเสียต่อผู้ปฏิบัติงานที่จะไม่เข้าใจการจัดการความรู้ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับการจัดการความรู้ได้ ดังนั้นการจัดการความรู้ในหน่วยงานนั้นจะประสบผลสำเร็จ

และเกิดความต่อเนื่องได้น้อย และงานวิจัยการจัดการความรู้โดยมากมักทำการศึกษาถึงการจัดระดับการจัดการความรู้ เช่น งานวิจัยของ (ฉวีวรรณ หนูเมือง และสมหมาย ปรีชาศิลป์, 2561) เรื่อง การจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับการจัดการ ความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ มีการจัดการความรู้พบว่าอยู่ในระดับ มากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยด้านการเรียนรู้เป็นปัญหาในการดำเนินการมากที่สุด และ Homsin and Other ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ทุกกิจกรรมสามารถปฏิบัติจนเกิดการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสรุป รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา มีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน เกิดกระบวนการทำงานเป็นทีม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ ถอดองค์ความรู้ภายในโรงเรียน และสามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า ดังนั้นขั้นตอนและกระบวนการจัดการความรู้จะแทรกในแต่ละขั้นตอนและความความซ้ำซ้อนกันบ้างเช่นการจัดการความรู้ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้จะเป็นขั้นตอนเดียวกัน (Homsin and Other, 2015) ดังเช่นงานวิจัยของ (ศิรินันต์ เพชรแอน และวรกาญจน์ สุขสดเขียว, 2558) เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข กับการค้นคว้างานวิจัยของ (สุรัตน์สวัสดิ์ แซ่แต้และคณะ, 2562) เรื่อง ภาวะอยู่ดีมีสุขของประชาชนในตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความสอดคล้องกันในเรื่องภาวะอยู่ดีมีสุขในภาพเป็นสิ่งที่บุคคล หน่วยงาน ชุมชนให้ความสำคัญมากที่สุด และการพัฒนาสุขภาวะความอยู่ดีมีสุขของ รร.ตชด.ทุกแห่ง ทำงานการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) ด้วยระบบการจัดการศึกษาแบบ องค์รวม (Holistic Education) ด้วยการให้ความรู้ ฝึกหัด อบรมด้านการศึกษา การเกษตร การปศุสัตว์ การ ประกอบอาชีพ การสหกรณ์ มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ การส่งเสริมสหกรณ์ การฝึกอาชีพ การมีน้ำสะอาดดื่มควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยกระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้องตามแผนพัฒนา เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569 สรุปได้ว่า 1) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผู้วิจัยควรนำเสนอแนะการสร้างความรู้ใหม่ในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้ของ รร.ตชด. โดยตรงที่แตกต่างจากกระบวนการเดิม เพราะไม่ถือว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบปกติในการปฏิบัติหน้าที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ 2) การแสวงหาความรู้ ดำเนินกิจกรรมห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือสารานุกรม หนังสือเรื่องสั้น โครงการฝึกอบรมอาชีพแก่นักเรียน ช่างซ่อมรถจักรยาน ช่างตัดผม โดยจำเป็นต้องมีการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาวะความอยู่ดีมีสุขสำหรับพัฒนาครู นักเรียน และชุมชนเพื่อ ช่วยเหลือให้นักเรียนมีความสุขทางสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข (Well-being) 3) การแบ่งปันความรู้ ฝึกอาชีพให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมสหกรณ์ และสร้างลักษณะนิสัยโดยการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความรู้และความเข้าใจการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีสุขภาวะความ อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน (Sustainable Well - Being) ให้กับนักเรียนและชุมชน 4) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาครูด้วยการอบรมเสริมความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อมีความรู้ สามารถสร้างอาชีพได้หลากหลายจากพื้นฐานความรู้ ช่วยสร้างให้เป็นชุมชนสงบมีสุข ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้ ควรมีการพัฒนารูปแบบตัวชี้วัดการวัดประเมินและติดตามผลการพัฒนาสุขภาวะความอยู่ดีมีสุขเป็น ช่วงระยะของการพัฒนาเพื่อศึกษาความคงทนของการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวม (Holistic Quality of Life) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาและพัฒนาคุณภาพความเป็นอยู่ของชีวิตที่ดีที่ส่งผลต่อ (Productivity) การทำงาน ของครูตำรวจตระเวนชายแดนการสำรวจและพัฒนาการนำภูมิปัญญาความรู้ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะความอยู่ดี มีสุขแบบองค์รวม (Holistic Well - being) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- ฉวีวรรณ หนูเมือง และสมหมาย ปรีชาศิลป์. (2561). การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 14(1); 43-54.
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. เล่ม 116 ตอนที่ 74(ก) (19 สิงหาคม 2542).

- ศรินันต์ เพชรแอน และวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2558). การบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 6(1); 57-67.
- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2560). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569. เรียกใช้เมื่อ 5 ธันวาคม 2550 จาก <http://www.psproject.org/?p=2167>
- สุรัตน์สวัสดิ์ แซ่แต้และคณะ. (2562). ภาวะอยู่ดีมีสุขของ ประชาชนในตำบลคูเต่า อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์ สังคม (หน้า 5-6 สิงหาคม 2562). จังหวัดสงขลา: การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2.
- Davenport, T.H., & Prusak L. (1998). Working Knowledge: How Organization Manage What They Know. Boston: Harvard Business School Press.
- Homsin and Other. (2015). The Result of Developing Secondary School Students' Public Conscience through Process-Knowledge Management in Thailand. International Education Studies, 8(7); 240 – 249.
- Nonaka kujiro and Takeuchi,Hiroataka. (2000) . Classic work: Theory of Organizational Knowledge Creation. In Morey,D. ,Maybury, M. T. and Thuraisingham, B.M. Knowledge Management: Classic and Contemporary Work. The MIT Press.
- Tom Rath, Jim Harter. (2010). Wellbeing: The Five Essential Elements. New York: Gallup Press.